

**UNA ESTADA D'UN ANY EL 1930
VA CANVIAR LA SEVA CONCEPCIÓ
SOBRE LA REALITAT CATALANA**

José M. Murià

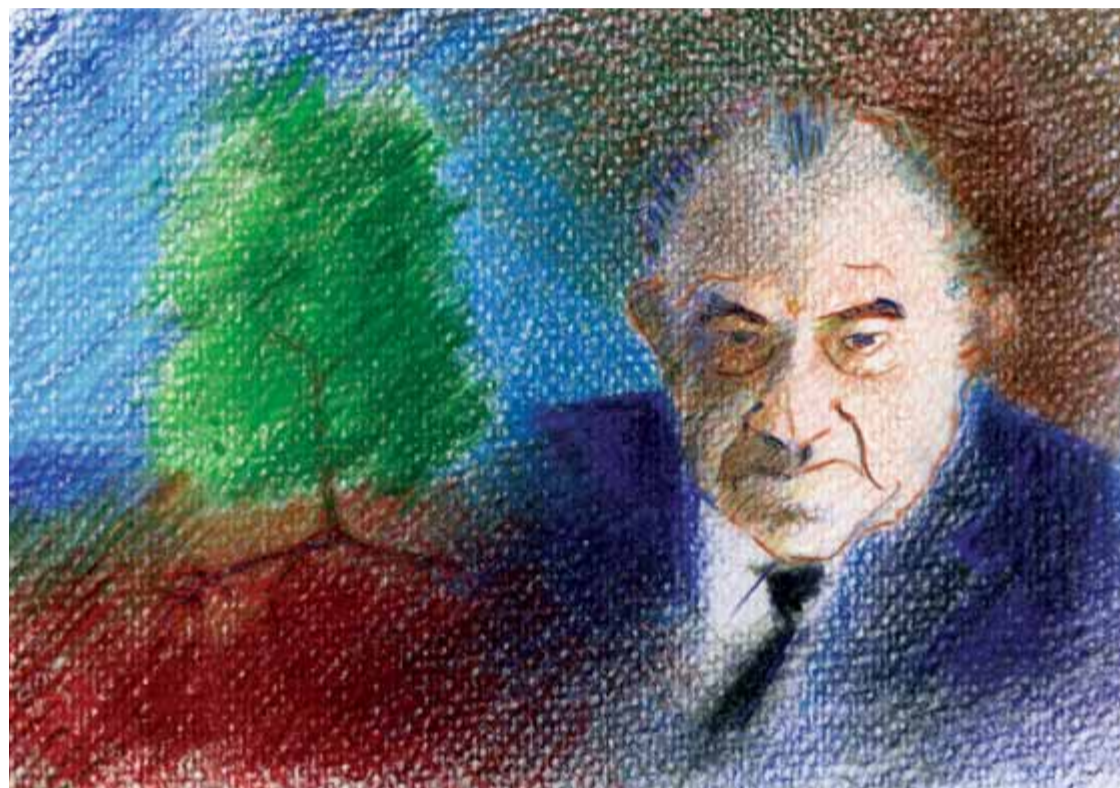
Membre de l'Acadèmia Mexicana de la Història

Otero Silva i Catalunya

L'escriptor veneçolà Miguel Otero Silva és prou conegut entre els lectors de poesia i sobretot de novel·les d'Amèrica Llatina. *ebre* i *La muerte de Honorio* són les primeres, inspirades respectivament en les lluites contra les dictadures de Juan Vicente Gómez (del 1908 al 1935) i de Marcos Pérez Jiménez (del 1952 al 1958). Però la més notable de totes és *Cuando quiero llorar no lloro* (1970), sobre la violència a Caracas en els tres estaments socials. Junta amb Rómulo Gallegos, que era, per cert, el director del liceu on va estudiar, Otero constitueix una de les millors plomes d'aquell país bolivarià.

TAMBÉ SE'L RECORDA, entre moltes altres coses, per haver contribuït a fundar *El Nacional*, que encara avui és el diari més important de Veneçuela. Però del que no se'n parla sovint és de la gran simpatia que va tenir sempre per Catalunya, la plena comprensió de la voluntat de ser del seu poble i el dret d'esdevenir en una nació.

VARIES PERSONES van ajudar a treure-li del cap la idea convencional de Catalunya que l'espanyolisme s'encarrega de difondre arreu i de què ell també participava abans de venir a Catalunya per primera vegada a començament del 1930. Però va ser precisament aquesta estada d'un any la que més va contribuir a

JOAN OLLER

forjar la sòlida idea que va conservar per sempre més: que "Catalunya era sense cap mena de dubte una nació i que el poble català tenia

raons de sobres per demostrar que ho era". L'any 1972 encara es queixava que tants patriotes seus seguisin pensant com ell abans.

CAL ACLARIR QUE la seva estada no va ser per motius turístics. En haver fracassat en l'intent de fer fora el dictador va decidir amb un grup d'amics anar-se'n a viure a París i esperar. És van cansar, però, del xovinisme tan potent a França en aquella època i van agafar el primer tren que sortia de la Gare de Lyon, el qual, "afortunadament", els portà a Barcelona. Assegura que no hi va tenir res a veure que ell hagués nascut a la ciutat homònima a l'orient de Veneçuela, l'any 1908.

No es parla sovint de la gran simpatia que va tenir l'escriptor veneçolà sempre per Catalunya, la plena comprensió de la voluntat de ser del seu poble i el dret d'esdevenir en una nació

TOTS ES VAN INSCRIURE a la universitat, menys ell, que s'incorporà a grups polítics d'esquerres. Fins que un bon dia, a Lleida, es va animar a participar com a orador en un míting en què va parlar també la *Pasionària* i de Madrid va venir l'ordre i dos guàrdies civils murcians el van portar emmanillat fins a Portbou.

VA ESDEVENIR TOT el que sabem i Otero va trigat molts anys a tornar a Barcelona, ara sí de passeig i per admirar-hi el patrimoni artístic. La va trobar completament "desvirtuada sense Macià ni Companys (...) amb l'idioma català vetat a les escoles, prohibit als diaris, execrat en els actes públics". Es va sentir "com un vell català desconsolat" i tornà a creuar la frontera del retorn, aquesta vegada sense escorta però "catalanament trist".

TOT AIXÒ HO VA dir en un esplèndid article a *El Nacional*, el 16 de febrer del 1972, ara fa exactament quaranta anys. Amb la seva ràpida autorització, naturalment, se'n va fer un fulletó a Guadalajara, editat pel Butlletí d'Informació dels Països Catalans, que es va distribuir tant com es va poder dins i fora de Catalunya.

OTERO VA MORIR A CARACAS l'any 1985. No massa temps abans em va permetre el goig de saludar-lo i, en comentar-li el final del seu article, li espurnejaren els ulls i va mig somriure com si digués: "ja ho veus que tenia raó". El text era el següent: "La sang de Lluís Companys (...) haurà de rebrotar un dia com la flor de Grècia, com l'arbre indestructible de la llibertat, sobre el territori redimit de Catalunya."

Macarrons i síndria

Josep M. Pasqual

Periodista i editor

Expliquen en un municipi de la comarca de la Selva (Vidreres) que a la fi de la dècada dels setanta i a l'inici de la dels vuitanta va créixer una urbanització de luxe (vaja, d'un luxe conjuntural). Van començar a fer-hi cases cares (per l'època) i la gent rica (o nova rica) de Barcelona

les va començar a comprar, com a segona residència. Hi anaven a passar caps de setmana i temporades d'estiu. Com que els nous residents eren gent rica (o aparentment rica), a la urbanització hi van fer un restaurant de luxe (d'un luxe ajustat a la categoria de la clientela) i, també, algunes instal·lacions per allò del valor afegit. Com que la gent rica de la Barcelona de l'època es distingia, entre d'altres

exotismes, perquè jugava a tennis, no hi va haver cap problema per instal·lar unes pistes de tennis (privades) a la urbanització, prop del restaurant de luxe i de les cases cares. Així, les famílies residents en festius i altres temporades de vacances es trobaven com a casa (és a dir, com a Barcelona).

Una d'aquestes famílies riques de Barcelona tenia tres fills tennistes (dos fills i una filla) i la casa a la

urbanització de Vidreres, amb restaurant i pistes de tennis a prop, els anava de primera per començar a marcar diferències entre la gent de ciutat i la gent de poble, o entre les economies urbanes i les economies rurals. Tota la vida a Vidreres s'ha explicat una curiositat sobre aquesta família amb tres fills tennistes i veïns de la urbanització local. A l'hora dels àpats, els pares menjaven a la sala del res-

taurant i es feien servir els plats més sofisticats de la carta, en especial les gambes (que, per proximitat, eren de Palamós). Mentrestant, la descendència, menjava en una taula a part, al pati del restaurant, un menú equilibrat a base, habitualment, de macarrons i síndria. Aquesta discriminació gastronòmica generacional es va convertir en una llegenda urbana a Vidreres durant molts anys, fins que es va anar perdent en la memòria.

El cas és que ara, la filla tennista d'aquella família ha fet públiques les desavinences amb els pares i els

ha acusat d'haver-se aprofitat d'ella emocionalment i econòmicament durant tota la vida. Com que la barbaritat de milions (d'euros o de dòlars) en joc són coses que només passen a les famílies riques, no cal patir-hi. Però si al llarg de la vida familiar tot ha funcionat com el repartiment dels aliments durant la infantesa i la joventut, podem posar-nos de costat de la filla. I que ningú digui que a la nena li agradaven els macarrons, perquè quan es va casar el menú era a base de llamàntol, per als nuvis i els pares de la tennista (sense venjança).